

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.05.2022. – 27.05.2022.

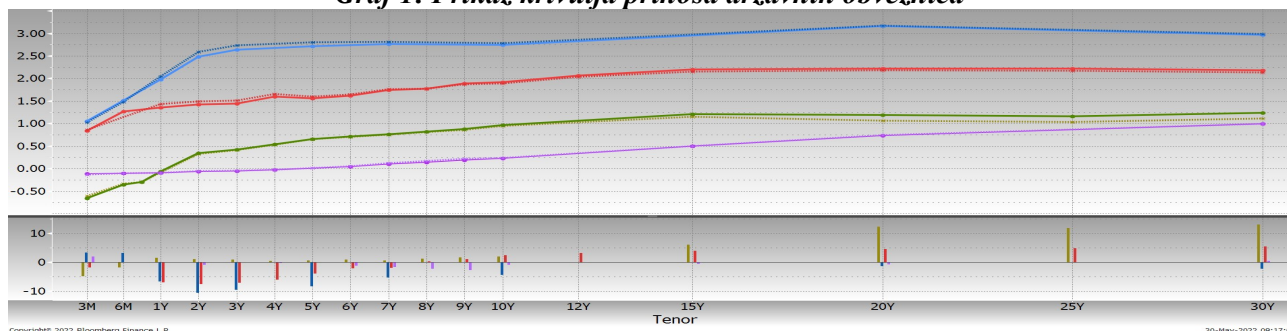
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	20.5.22	27.5.22	20.5.22	27.5.22	20.5.22	27.5.22	20.5.22	27.5.22
2 godine	0,34	0,35	2,58	2,48	1,51	1,43	-0,06	-0,07
5 godina	0,66	0,66	2,80	2,72	1,60	1,57	0,01	0,01
10 godina	0,94	0,96	2,78	2,74	1,89	1,92	0,24	0,23

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	20.5.22	27.5.22
3 mjeseca	-0,583	-0,636
6 mjeseci	-0,339	-0,357
1 godina	-0,060	-0,051

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.05.2022. godine (pune linije) i 20.05.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Iako su zabilježena volatilna dnevna kretanja, na sedmičnom nivou prinosi obveznica sigurnijih članica eurozone nisu zabilježili veće promjene. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 0,5 i 2 bazna poena. Najveće promjene su zabilježene kod prinosa italijanskih obveznica koji su smanjeni između 10 i 13 baznih poena. Na početku prošle sedmice, **nakon što je prethodno veći broj članova UV ECB ukazao na juli kao najvjerovatniji datum početka povećanja kamatnih stopa, predsjednica ECB Lagarde je pomenuto potvrdila, te je dodala i da bi kamatne stope mogle izaći iz negativne zone do kraja III kvartala.** Dodala je i da ukoliko bude vidljivo da se inflacija stabilizuje na nivou od oko 2% u srednjem roku, tada će biti poduzeta odgovarajuća progresivna dodatna normalizacija kamatnih stopa ka neutralnoj stopi. Nakon toga, Lagarde je izjavila da ECB za sada ne očekuje recesiju u eurozoni, te da takav scenario ne predstavlja bazni scenario ove institucije. Članovi UV ECB Kazaks i Holzmann su ukazali na potrebu, odnosno mogućnost, povećanja kamatnih stopa za 50 baznih poena. Lagarde je tu opciju opisala kao nešto što ne predstavlja konsenzus u ovom trenutku. Uprkos tome, član UV Knot je izjavio da povećanje od 50 baznih poena u julu nije otpisano, što je u suprotnosti sa izjavom predsjednice Lagarde samo dan ranije. S druge strane, glavni ekonomista Lane je podržao njeno viđenje, koje isključuje prvo povećanje u iznosu od 50 baznih poena, a potpredsjednik De Guindos je izjavio da je razumno pretpostaviti da će negativne kamatne stope do kraja septembra biti prošlost, dok će vjerovatnoća agresivnijih povećanja kamatnih stopa zavisiti od ekonomskih izgleda. Član UV ECB

Panetta je izjavio da normalizaciju politike ECB ne bi trebalo izjednačavati sa vraćanjem kamatnih stopa na neutralnu postavku, osporavajući stavove koji su iznijeli drugi članovi, uključujući i predsjednicu ECB Lagarde. S obzirom na rast inflacije na rekordne nivoe i povećana dugoročna očekivanja, kreatori monetarne politike su se zalagali za rast kamatnih stopa, pa je i predsjednica Lagarde istovremeno istakla kako smatra da je kretanje stopa prema „neutralnom“ nivou prikladno. Panetta, kojeg smatraju zagovornikom stimulativne monetarne politike u UV ECB, tvrdi da bi cilj trebalo da bude cementiranje inflatornih očekivanja oko cilja umjesto nemjerljive „neutralne“ stope, kojom politika niti stimulira niti podržava ekonomiju.

Polugodišnji izvještaj ECB o finansijskoj stabilnosti upozorava da bi neke kompanije u eurozoni mogle biti preopterećene kombinacijom rastućih cijena dobara i slabijim ekonomskim rastom i da se finansijski sistem ove regije treba pripremiti za mogućnost još jedne korekcije na tržištu aktive usljed nastavka konflikta u Ukrajini, uz istovremeno povlačenje monetarnih stimulansa s ciljem borbe protiv rekordno visoke inflacije. Objavljeni podaci ECB su pokazali da je kreditiranje kompanija u eurozoni od strane banaka u aprilu povećano, što je mogući znak da su kompanije nastojale da obezbijede niske kamatne stope prije najavljenog povećanja kamatnih stopa ECB-a ovog ljeta. Rast kredita kompanijama u aprilu je iznosio 5,2%, što predstavlja najbržu stopu rasta u posljednjih godinu dana, u poređenju sa 4,1% iz marta. Istovremeno, rast kreditiranja stanovništva je ostao nepromijenjen na nivou od 4,5%.

Predsjednik Ifo instituta Fuest je izjavio da se njemačka ekonomija dokazala otpornom na zabrinutosti zbog inflacije, uskih grla materijala, kao i na rat u Ukrajini. Dodao je da trenutno ne postoje vidljivi znakovi recesije. Istovremeno, MMF je upozorio na opasnosti nagle obustave isporuke energenata iz Rusije u najveću evropsku ekonomiju, te naveo da bi bile potrebne najmanje dvije godine da ova zemlja u potpunosti zamijeni nedostajuće zalihe. Prema novim prognozama, MMF očekuje da će GDP Njemačke u narednoj godini iznositi „blago iznad 2%“, što je manje u poređenju sa prognozama iz aprila (2,7%). Deutsche Bundesbank je saopštila da će GDP Njemačke u II kvartalu „u najboljem slučaju malo rasti“ usljed snažnih, ali kontradiktornih sila, dok bi inflacija u tekućoj godini u prosjeku mogla iznositi oko 7%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	MAJ	55,1	54,9	55,8
2.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	APR	6,3%	6,0%	6,3%
3.	Ifo indeks poslovne klime – Njemačka	MAJ	91,4	93,0	91,9
4.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	MAJ	86,5	86,9	86,8
5.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	JUN	-25,5	-26,0	-26,6
6.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	MAJ	-	110,9	108,4
7.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	MAJ	99,9	102,7	100,0
8.	GDP – Njemačka (kvartalno) final.	I kvartal	0,2%	0,2%	-0,3%
9.	Proizvođačke cijene – Španija (G/G)	APR	-	45,0%	47,0%
10.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	APR	-	29,2%	26,7%
11.	Maloprodaja – Španija (G/G)	APR	-2,0%	1,5%	-4,1%
12.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	MAR	-	21,4%	20,8%
13.	Stopa nezaposlenosti – Finska	APR	-	6,9%	7,0%

SAD

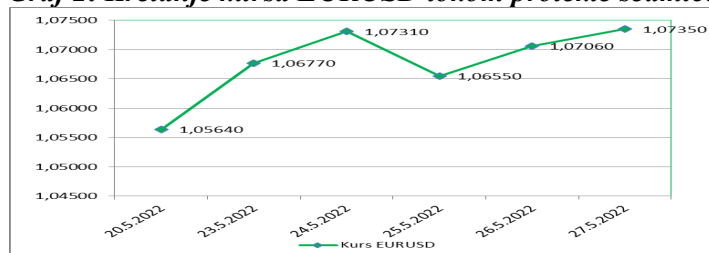
Prinosi na američke obveznice su tokom protekle sedmice zabilježili smanjenje, koje je više bilo izraženo na prednjem dijelu krive prinosa. Sredinom sedmice je objavljen zapisnik sa posljednje sjednice Feda u kojem je istaknuto da su svi članovi podržali rast referentne kamatne stope za 50 baznih poena, s ciljem borbe protiv inflacije za koju su mišljenja da je postala ključna prijetnja ekonomskom rastu. Navedeno povećanje referentne kamatne stope bilo je prvo te veličine u posljednjih više od 20 godina, dok je većina kreatora monetarne politike stava da će daljnja takva povećanja „najvjerovatnije biti primjerena“ na predstojećim sjednicama Feda u junu i julu. Uzimajući u obzir visoku inflaciju, rat u Ukrajini, globalne probleme u snabdijevanju, te nastavak lockdowna u Kini, članovi FOMC-a su se usaglasili da je američka ekonomija i dalje stabilna, a tržište rada snažno, te da treba brzo usmjeriti monetarnu politiku prema neutralnom stavu. Takođe, članovi su naveli da bi restriktivniji stav monetarne politike mogao postati prikladan.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PCE deflator (G/G)	APR	6,2%	6,3%	6,6%
2.	Lični prihodi (M/M)	APR	0,5%	0,4%	0,5%
3.	Lični rashodi (M/M)	APR	0,8%	0,9%	1,4%
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	20. MAJ	-	-1,2%	-11,0%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	21. MAJ	215.000	210.000	218.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	14. MAJ	1.310.000	1.346.000	1.315.000
7.	PMI prerađivački sektor P	MAJ	57,7	57,5	59,2
8.	GDP (G/G)	I kvartal	-1,3%	-1,5%	6,9%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0564 na nivo od 1,0735, što predstavlja rast od 1,62% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ministar finansija Sunak se priklonio zahtjevima Vlade Velike Britanije da se uključi u podršku domaćinstvima koja se bore sa snažnim rastom računa za energiju i rastom cijena u prodavnicama, a što je rezultat inflacije, najveće u posljednjih 40 godina. Ministar Sunak je prezentovao novi hitni paket Vlade namijenjen milionima građana, vrijedan 15 milijardi GBP. Svako domaćinstvo će dobiti popust od 400 GBP na račune za energiju, dok je predstavljena i dodatna podrška za one sa najnižim primanjima, penzionere i osobe sa invaliditetom. U okviru ovog plana skoro svih osam miliona najranjivijih domaćinstava bi moglo primiti barem 1.200 GBP podrške, uključujući i najavljenju poresku olakšicu na lokalnom nivou u visini 150 GBP. Direktor instituta za fiskalne studije, Paul Johnson, smatra da je ministar Sunak objavio zaista veliki paket podrške za domaćinstva, te da će u prosjeku najsiromašnija domaćinstva dobiti približnu nadoknadu za rast troškova života u ovoj godini. Sunak je, vezano za pomenuti plan podrške, izjavio da će novih 15 milijardi GBP imati manje od jednog procentnog poena uticaja na inflaciju. Najavio je neočekivanu stopu poreza od 25% na dobit proizvođača gasa i nafte, čime će se djelimično finansirati mjere kojima Vlada pomaže domaćinstvima da se izbori sa rastućim troškovima.

Finansijski regulatori u Velikoj Britaniji imaju za cilj da pooštre pravila za fondove tržišta novca nakon što su centralne banke morale intervenisati kada su ekonomije otišle u blokadu tokom pandemije COVID-19. Prosječne cijene kuća u Velikoj Britaniji su prvi put premašile nivo od 250.000 GBP, ali se udio prodavaca koji povećavaju popuste prilikom prodaje povećava. Tokom aprila je prosječna cijena dostigla nivo od 250.000 GBP, ali tempo rasta usporava.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	MAJ	-	10,2%	9,9%
2.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	APR	17,9	17,8	13,9
3.	PMI prerađivački sektor P	MAJ	55,0	54,6	55,8
4.	PMI uslužni sektor P	MAJ	57,0	51,8	58,9
5.	PMI kompozitni indeks P	MAJ	56,5	51,8	58,2

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,84561 na nivo od 0,84974, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,2480 na nivo od 1,2631.

JAPAN

Tokom protekle sedmice član MPC BoJ i istaknuti ekonomisti su imali zadatak da analiziraju trendove cijena u Japanu, te su došli do zaključka da na rast cijena energenata treba uticati nemonetarnim potezima prije nego restriktivnijom monetarnom politikom. Panel, koji inače uključuje izvršnog direktora BoJ Uchida i dva akademika, se sastao u martu kako bi razgovarali o kretanju inflacije u Japanu i u zemljama na zapadu, kao i o budućim očekivanjima kretanja cijena. U rezimeu panela je navedeno da je poželjno nastaviti sa monetarnim olakšicama zbog slabe potražnje, dok je za rast cijena nekih energenata poželjno odgovoriti drugim mjerama pored monetarne politike. Među tržišnim učesnicima se špekulisalo da bi BoJ mogla da slijedi korake drugih velikih centralnih banaka u smislu pooštavanja monetarne politike, uključujući i povećanje kamatnih stopa kako bi pokušali usporiti rast cijena. Zamjenik guvernera BoJ Amamiya je izjavio da je slaba potražnja domaćinstava i oprezni stav firmi u određivanju nivoa cijene posljedica uporno niske inflacije u Japanu.

Reuters je objavio da će Vlada Japana uticati da BoJ na „održiv i stabilan način“ postigne ciljani nivo inflacije od 2%. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da je trenutni rast inflacije vođen ograničenjima ponude i snažnim oporavkom tražnje u nekim zemljama, nakon pada izazvanog pandemijom Covid19. Takođe je dodao da je „globalni rast“ inflacije jedan od ključnih izazova za centralne banke i da može izazvati različite reakcije monetarnih politika, te da je zajednički izazov svake zemlje da utvrdi jačinu i postojanost inflatornog pritiska. Kuroda je naveo i da je još jedan od izazova sa kojim se suočavaju centralne banke rast geopolitičkog rizika izazvan ruskom invazijom na Ukrajinu, a koji utiče na rast cijene robe i inflacije širom svijeta.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni	
				period	
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora (prelim.)	MAJ	-	53,2	53,5
2.	PMI indeks uslužnog sektora (premil.)	MAJ	-	51,7	50,7
3.	Kompozitni PMI indeks (prelim.)	MAJ	-	51,4	51,1
4.	Prodaja širom zemlje (G/G)	APR	-	19,0%	4,6
5.	Vodeći indeks (final.)	MAR	101,0	100,8	100,1
6.	Koicidirajući indeks (final.)	MAR	97,0	97,5	96,8
7.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	APR	1,5%	1,7%	1,3%
8.	Stopa inflacije u Tokiju (G/G)	MAJ	2,5%	2,4%	2,4%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 135,03 na nivo od 136,45. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 127,88 na nivo od 127,11.

NAFTA I ZLATO

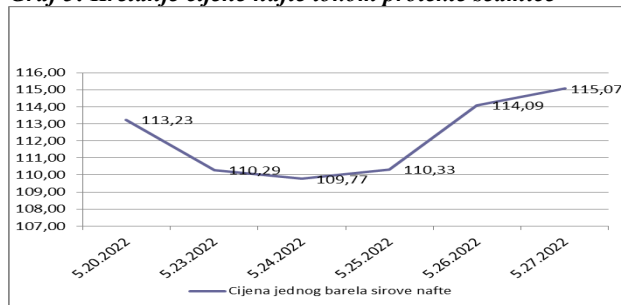
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 113,23 USD (107,18 EUR).

Početkom sedmice cijena nafte je smanjena pod uticajem deprecijacije USD. Slabiji USD je pojačao kupovinu nafte koja je postala jeftinija za kupce u drugim valutama. Iako se početkom sedmice očekivalo ponovno otvaranje Šangaja nakon lockdowna i dalje su prisutne zabrinutosti oko oštrog usporenja rasta. Narednog dana cijena je nastavila sa veoma blagim padom u odnosu na dan ranije, jer su slaba globalna ponuda i očekivani rast tražnje za ovim energentom tokom ljetne sezone transporta uravnotežili zabrinutost oko moguće recesije u Kini zbog efekata Covid19. Od sredine sedmice cijena nafte je započela postepeni rast pod uticajem slabijih zaliha i očekivanog rasta tražnje za naftom na početku ljetne sezone u SAD. U narednim danima su zabrinutost zbog sužavanja ponude nafte i nesuglasice unutar EU oko zabrana uvoza nafte iz Rusije uticali na postepeni rast cijene ovog energenta.

Krajem sedmice cijena je povećana pod uticajem napregnutog tržišta u SAD, zbog već pomenutih rasta potrošnje energenata i neizvjesnosti oko uvoza ruske nafte u EU. U takvim okolnostima cijena nafte je nastavila sedmični rast koji je u prošloj sedmici iznosio 1,63%. Ovo je ujedno četvrta sedmica zaredom da nafta ima tendenciju rasta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 115,07 USD (107,19 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

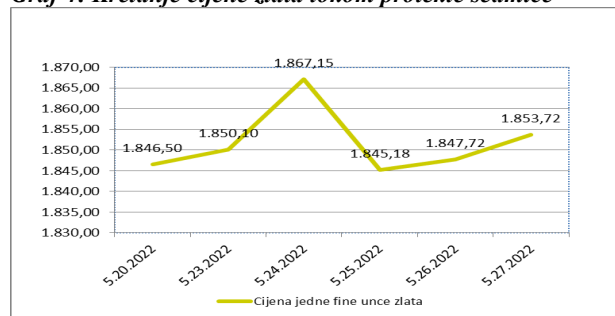
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.846,50 USD (1.747,92 EUR).

Cijena zlata je početkom sedmice bila prilično stabilna, jer investitori procjenjuju šire stanje na finansijskom tržištu i očekivanja restriktivnije monetarne politike. U utorak je cijena zlata povećana na najviši nivo u posljednje dvije sedmice, a podršku cijeni zlata dali su slabiji USD i pad prinosa na državne obveznice SAD, jer su investitori postali manje skloni rizičnijim ulaganjima. Narednog dana cijena je smanjena uglavnom pod uticajem ponovnog jačanja USD, uprkos tome što je pojačana zabrinutost oko potencijalne recesije u SAD usljed agresivne restriktivnije monetarne politike, koja ipak daje podršku tražnji za sigurnim aktivama. Investitori su iščekivali objavljivanje zapisnika sa posljednjeg sastanka FOMC-a. Nakon što je zapisnik objavljen, cijena zlata je blago povećana. Analitičari ističu da će se investitori u sedmici koja slijedi fokusirati na podatke sa tržišta rada, što bi se, takođe, moglo odraziti na cijenu zlata.

Cijena ovog plemenitog metala se tokom trgovanja u petak nije značajnije mijenjala. Analitičari naglašavaju da je fizička tražnja za zlatom u Kini i Indiji bila umjerena, ali da tražnja za srebrom u Indiji postaje sve snažnija.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.853,72 USD (1.726,80 EUR). Na sedmičnom nivou cijena je povećana za 0,39%, što predstavlja rast drugu sedmicu zaredom.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.